

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2013

Nr. 7

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 oktober 2012

Van dinsdag 9 tot en met donderdag 11 oktober 2012 bezocht ik Vietnam. Vietnam is met Colombia en Zuid-Afrika een van de drie transitielanden. Doel van mijn bezoek was te markeren dat de hulprelatie met Vietnam op haar einde loopt en de overgang te bezien naar een volwassen economische samenwerking tot wederzijds profijt. Ik sprak daarover met viceminister van Buitenlandse Zaken Bui Thanh Son en bezocht Nederlandse bedrijven die investeren in Vietnam. Daarbij kwamen onderwerpen aan de orde als het investeringsklimaat, werkgelegenheid, onderwijs, voeding, watervraagstukken, mensenrechten en de politieke situatie in Vietnam. Daarnaast sprak ik over de instrumenten en financieringsmogelijkheden die de Nederlandse overheid heeft ter ondersteuning van ontwikkelingsgerichte economische samenwerking. Ik heb ervaren dat de economische samenwerking voortbouwt op de kennis en netwerken die Nederland tijdens de ontwikkelingssamenwerking in Vietnam heeft opgebouwd.

Gesprek met de viceminister van Buitenlandse Zaken

Tijdens mijn onderhoud met viceminister Bui Thanh Son van Buitenlandse Zaken bracht ik de uitstekende bilaterale relaties tussen Vietnam en Nederland op. We bespraken de intensieve economische samenwerking, onder meer op het gebied van water, klimaat en landbouw, de viering in 2013 van 40 jaar diplomatieke relaties, de goede handelsbetrekkingen en de mensenrechten in Vietnam. Voorts wisselde ik met de viceminister van gedachten over de relatie van de EU met Vietnam, over het huidige integratieproces binnen ASEAN en over het in ASEAN-verband beoogde *Centre for Green Growth*. De viceminister heeft Nederland uitgenodigd deel te nemen in de adviesraad van het *Centre for Green Growth*.

Er is in Vietnam toenemende zorg over de risico's van onveilige, met pesticiden en bacteriën vervuilde groenten en fruit. Pesticiden die in China verboden zijn, worden nog wel verkocht en gebruikt. Consumenten in Vietnam vrezen voor de kwaliteit van verse producten mede als gevolg van de voedselschandalen in China.

Het bedrijf Fresh Studios ondersteunt kleinschalige boeren bij mens- en milieuvriendelijker productie en vermarketing van groenten en fruit. Het bedrijf is een aantal jaar geleden op gang geholpen met een PSOM-subsidie (nu PSI), daarna ondersteund vanuit de voorloper van de transitiefaciliteit.

Nu worden op groeiende schaal veiliger producten lokaal verbouwd voor de plaatselijke lokale markt via samenwerking met de retail keten Metro. De lokale markt is omvangrijk. Alleen de inwoners van de stad Hanoi consumeren jaarlijks al een hoeveelheid groenten gelijk aan 50% van de totale Nederlandse consumptie.

Tijdens mijn bezoek kon ik constateren hoe Nederlandse agrarische kennis wordt ingezet voor de verbetering van de productie. Doordat de supermarkt Metro een afzetmarkt biedt, kunnen de investeringen worden terugverdiend; de boeren krijgen een structureel hoger inkomen. Vietnam heeft ook een groot productie- en exportpotentieel in de agrarische sector. Dit potentieel biedt belangrijke kansen voor Nederlandse ondernemers en de inzet van Nederlandse expertise.

Kennismaking met de watersector in Ho Chi Minh Stad

Ho Chi Minh Stad is een snelgroeiende metropool met planologische problemen (zoals kleine havens die verplaatst moeten worden naar gebied buiten de stad). De stad is het economisch centrum van het zuiden van Vietnam en beïnvloedt de ontwikkeling van de Mekongdelta. Ho Chi Minh Stad kampt met frequente overstromingen. Nederlandse bedrijven als Grontmij, HaskoningDHV, Witteveen Bos, Boskalis en vele andere zetten hun kennis en kunde in om deze problemen aan te pakken. De betrokkenheid van deze bedrijven is gefinancierd uit programma's voor capaciteitsversterking en (non-ODA) instrumenten ter bevordering van handel.

Tijdens mijn bezoek heb ik met de lokale overheid en het Nederlandse bedrijfsleven gediscussieerd over de vraag hoe in de toekomst (zonder publieke middelen) Nederlandse partijen efficiënt en effectief kunnen deelnemen aan nieuwe water- en stedelijke projecten. De bedrijven benadrukten het belang van samenwerking tussen overheden in de (publieke) watersector. Samenwerking tussen overheden, zoals in het programma Water Mondiaal, helpt bedrijven markttoegang, kennis en een netwerk te verkrijgen. Nauwe samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en ngo's is een succesvolle formule voor het consolideren van de samenwerking met de Vietnamese partijen en versterken van de bilaterale betrekkingen.

Ontmoeting met de minister van Planning van Bangladesh Dhr. A.K. Khandker

Binnen de samenwerking tussen deltalanden was tijdens mijn bezoek een delegatie uit Bangladesh op veldbezoek in de Mekongdelta. Bangladesh en Nederland hebben in mei 2012 een MoU gesloten over een deltaplan voor de Ganges-Brahmaputradelta. De banden zijn aangehaald tijdens dit gesprek. Eveneens is de minister op de hoogte gesteld van de Conferentie Global Delta Dialogues georganiseerd door Vietnam, de VS en Nederland.

Minister Khandker deed verslag van zijn geslaagde missie, onder Nederlandse begeleiding, in de Mekongdelta en is geïnteresseerd om de Nederlandse aanpak ook in Bangladesh toe te passen.

Bezoek aan FrieslandCampina

Op 11 oktober bezocht ik de melkfabriek en de modelboerderij van FrieslandCampina die onder de merknaam Dutch Lady een belangrijke speler is op de Vietnamese markt voor melkproducten. Even buiten Ho Chi Minh Stad heeft FrieslandCampina een modelboerderij waar boeren getraind worden. Het opzetten van de modelboerderij en het verzorgen van de trainingen is gefinancierd uit PSOM. De uitdaging om de bevolking van verse zuivel te voorzien is groot. In het tropische klimaat moet de melk van veel kleine boeren over grote afstanden worden opgehaald, verwerkt en gedistribueerd naar 120 000 kleine supermarkten. In de verwerkingsindustrie en logistiek zal nog veel geïnvesteerd moeten worden om de kleine boeren en de markt van consumenten goed te verbinden. Ook in deze sector bestaat de vrees voor vervuilde en vergiftigde producten.

Conclusie

Ik ben enthousiast teruggekomen uit Vietnam. Het land is dynamisch en er zijn vele mogelijkheden voor economisch georiënteerde samenwerking met Nederland. De transitie van ontwikkelingssamenwerking naar een economische relatie gebaseerd op wederzijds belang is vergesmeerd. De inzet van Nederlandse kennis en kunde ondersteund met economische diplomatie en met transitiemiddelen draagt bij aan betere levensomstandigheden in Vietnam, ook voor kleine producenten, en aan een beter ondernemingsklimaat, waar Nederlandse bedrijven baat bij hebben.

De transitiefaciliteit met de dubbele doelstelling en een ODA- en non-ODA- financiering ondersteunt de veranderende samenwerking. De middelen worden ingezet voor het bij elkaar brengen van Nederlandse en Vietnamese partijen, verbeteren van het ondernemingsklimaat, ook ten gunste van kleine boeren en producenten, en het positioneren van Nederlandse bedrijven. Ik ben dan ook positief over de ondersteuning die geboden kan worden uit de transitiefaciliteit.

Verandering van de bilaterale relatie naar een economische, wederzijds profijtelijke relatie, zoals nu is ingezet, vraagt vernieuwing van het instrumentarium, andere vormen van financiering en een andere inzet van de Nederlandse overheid. Die inzet kenmerkt zich meer en meer door «investeren en krediet verschaffen», in plaats van «helpen en subsidiëren».

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen